

שהיה לך להסתפק באותם הצמחים שבעציץ אשר אין השורש שלהם מכון כנגד הנקב.

אמר אביי: ואי איתמר להא דרבי זירא — הכי הוא דאיתמר, שרק באופן זה אפשר לומר שמודה רבי שמעון:

ומודה רבי שמעון, שאם ניקב למטה מרביעית, שהנקב שנוצר בעציץ הוא במקום שלמטה ממנו אין העציץ מכיל רביעית, שאז דינו כמחובר לקרקע, דכיון שאין הכלי משמש אפילו לרביעית בגלל הנקב, הרי לאו כלי הוא.

כלי חרס שנטמא אינו נטהר אלא בשבירה, וכמו כן כלי חרס טהור שנשבר אין שבריו מקבלים טומאה.

ואם לאחר שנשבר יש לו עדיין שימוש של שבר כלי, הנקרא "גיסטרא", הרי על אף שעתה הוא משמש לענין אחר ממה שהיה ראוי לו הכלי קודם, הרי הוא מקבל טומאה עד שיבטל ממנו גם שם גיסטרא.

אמר רבא: חמש מדות נאמרו בטהרת כלי חרס, בשבירה על ידי נקב:

א. **ניקב כמוציא משקה.** נקב דק מאוד שרק משקה יוצא דרכו — **טהור מלטמא גיסטרא.** שאם היה שבר כלי באופן שהוא עדיין ראוי לקבל טומאה [עיי' רש"י] וניקב שוב כמוציא משקה אינו מקבל טומאה עוד בתורת גיסטרא [שבר כלי], לפי שאין שבר כלי חשוב לאדם כדי שיצניעו לאחר שניקב ויביא שבר כלי אחר ויניח תחתיו לקבל הטפות, אבל כלי שלם שניקב כמוציא משקה מביא שבר כלי אחר ומניח תחתיו.

ועדיין כלי הוא לקדש בו מי חטאת.

ושאני לענין טומאה, דחתורה ריבתה טהרה אצל זרעים. שאפילו אם הוא רק מחובר כל דהו דינו כמחובר, ואינו מקבל הכשר. ואעפ"י שבעצם הוא תלוש גמור.

שנאמר בהכשר זרעים "וכי יפול מנבלתם על כל זרע זרוע אשר יזרע טהור הוא" [שביאורו שאינו מקבל טומאה הואיל ולא הוכשר במים]. ו"אשר יזרע" משמעו כדרך שאדם מוציא לזריעה, דהיינו שהוא תלוש. אבל אם הוא מחובר אף הכשר לא יועיל לו. ולפי שכתבה תורה הרבה "זריעות" אנו למדים לרבות שאפילו מחובר כל דהו, כגון עציץ נקוב, נמי דינו כמחובר.

בעא מיניה ההוא סבא מרבי זירא: היה השורש של הצמח הזרוע בעציץ הנקוב כנגד הנקב — מה לי אמר רבי שמעון? האם יודה שכאן השורש הוא כמחובר לקרקע, וחייבין על תלישתו של הצמח בשבת.

אישתיק רבי זירא ולא אמר ליה ולא מירי.

זימנא חדא, פעם אחת, אשכחיה אותו ההוא סבא לרבי זירא דיתבי וקאמר: ומודה רבי שמעון שאם ניקב העציץ בכדי טהרתו, שהנקב הוא כה גדול שעל ידו נטהר הכלי מטומאתו, שנקב שנעשה בכלי אוכל בשיעור "כמוציא זית" [שזית הניתן בכלי יפול דרך הנקב הזה], מטהר את הכלי, כדין שבירה המטהרת, אז ודאי נחשבים כל הצמחים הגדלים בעציץ הנקוב כמחובר, דתו לא הוי העציץ כלי.

אמר ליה ההוא סבא: השתא שורש כנגד נקב בעאי מינד, ולא אמרת לי ולא מירי. ניקב בכדי טהרתו — מיבעיא? כל שכן